

družba se posebej na Švedskem toliko kupljene modre galice, da bi lahko zadostila vsem potrebam v slovenskih pokrajinah.

Vsled objave kmetijskega ministrstva posameznim glavnim kmetijskim zastopstvom, ki se pečajo z oddajo modre galice, so ta zastopstva pričela zbirati naročila na modro galico po dobre 3 K za 1 kg iz tvornice v Ustju, a vinogradniki so v zmoti, če menijo, da dobe celo priglasieno množino galice. Povsod bodo morali naročitev na modro galico od kmetijskega ministrstva skrbeti na dobro petino. Časnikarska vest, da imajo na Štajerskem 80 vagonov modre galice od ministrstva na razpolaganje, je torej popolnoma neresnična, saj jo ima kmetijsko ministrstvo za državo samo 90 vagonov. Po našem računu utegne dobiti Štajerska le kakih 18 vagonov te domače modre galice po dobre 3 K za 1 kg. Kdor se bo torej edinole na to galico zanašal, ta bo lahko doživel veliko prevaro in ob času škropljenja ne bo imel dovolj ali pa sploh nič galice, kajti pripetilo se bo še marsikaj običajnega, kar prizadeti vinogradniški krogi že davno iz svoje izkušnje vedo.

Domače avstrijske modre galice bomo torej imeli leta 1916 le nekako za peti del naše cele potrebšine na razpolaganje, a za primanjkljaj bo s tujo galico poskrbeti. Kmetijska družba kranjska je za kranjsko deželo in za svoje udele na Štajerskem in Primorskem že poskrbela ter je v to svrhu kupila na Švedskem 20 vagonov modre galice. Pri dobavi te švedske galice so pa velike težkoče in veliki stroški. Švedska država je namreč prepovedala izvoz modre galice in nemiška država pa prevoz skozi Nemčijo. Ta izvoz in prevoz je bilo šele izposlovati in po velikem trudu se je naša kmetijska družba posrečilo dobiti dovoljenje za izvoz iz Švedske in prevoz skozi Nemčijo za 10 vagonov, ki so dne 2. decembra t. l. odšli iz Stockholma na Švedskem. To modro galico je mejska družba kupila v pričetku meseca oktobra po 220 švedskih kron za 100 kg ter je morala denar takoj pri banki v Hamburgu založiti, ki se bo tvevala na Švedskem izplačati, ko ona banki predloži vse listine in tavnika, ki je prevzel prevoz blaga v Stettin v Nemčijo. Ta cena sama na sebi ne bi bila tako visoka, a visoka velja za švedskih kron napram avstrijskim, ki od dne do dne rase, kupljeno švedsko modro galico močno podraži. Kmetijska družba kranjska je poslala banki v Hamburg nemške marke in takrat je naša švedska krona 129 nemških vinarjev, ko je pa družba kupila pretekli dne efektivne švedske krone, jih je morala že plačati po 143 nemških vinarjev in danes, ko to pišemo, pa že stane švedska krona 117 nemških vinarjev in na Dunaju pa 205 avstrijskih vinarjev. K vsemu temu pridejo še stroški za dolgo vožnjo modre galice iz Švedskega v Ljubljano in končno še zavarovalni stroški na morju, ki so tudi sedaj zelo visoki vsled nevarnosti zaradi podmorskih čolnov. Švedsko galico družba torej ne bo mogla izpod 4.50 K za 1 kg oddajati in na to dejstvo opozorimo vse naročnike, ki so denar na podlagi prejšnjih družbenih objav za galico že poslali in jih s tem pozovemo, da kupnino za naročeno galico po tej ceni takoj doplačajo.

Danes stane švedska modra galica na mestu 300 švedskih kron in v Avstrijo postavljena blizu 7 K za 1 kg. S 7 K za 1 kg modre galice bodo bržkone morali spomladu vsi tisti računati, ki bodo prisiljeni galico od trgovcev kupovati. Če je komu švedska galica pri družbi predraga in zanjo ne mra, ne stori družbi prav nikake škode, kajti ona ima že sedaj za svojo galico ponudbo po 5 kg za 1 kg pri oddaji v celih vagonih.

V kolikor bo kranjska kmetijska družba dobila cenejšo modro galico od kmetijskega ministrstva, bo to galico razmerno razdelila na posamezne naročnike in bo denarno razliko v gotovini vrnila.

Škropljenje trti proti peronospori je pri tako ogromni ceni modre galice res silno drago, a naši vinogradniki naj ne pozabijo, da je danes cena vinu podvojena in da torej z lahkoto nosijo večje stroške za škropljenje, ki jih jim povrne visoka cena vinu, ne glede na to, da se brez škropljenja ni nadejati kake trgate in da neškodljive trte lahko za več let ali celo popolnoma opešajo.

Sicer se pa naredi škropljenje lahko veliko ceneje, če se vzame samo polovico običajne množine te modre galice in druga polovica se pa nadomesti z galunom, ki stane 1 kg samo 60 v. Zmes od polovice modre galice in polovice galuna ni ne le skoraj za polovico cenejša, ampak še celo veliko boljše učinkuje, kakor zmes od galice same, ker se veliko bolj listja drži in dež škropiva tako lahko ne odpere. — Kranjska kmetijska družba je zaradi tega že kupila več vagonov galuna, ki ga bo oddajala po 60 v 1 kg ter že sedaj sprejema naročila tudi na galun. Nujno priporočamo vsem tistim, ki so pri družbi modro galico naročili, da takoj naroče tudi galun, vsled česar bo družba mogla vse naenkrat razpošiljati in tako naročnikom precejšnje stroške prihraniti. Navodilo, kako se dela zmes od modre galice, galuna in apna, objavimo v kratkem iz peresa strokovnjaka.

Avstrijsko-italijansko bojišče

Zadnje dni so infanterijski boji na celi bojni

prostoru pri Bovcu in ob koroški meji dvakrat napadli Italijane in jim odvzeli prednje postojanke. Artilerijski boj se nadaljuje ob celi črti od morja pa do švicarske meje. Dne 18. decembra so Italijani Gorico zopet močno obstreljevali s težkimi topovi. Sestreljena Gorica je sramota za Laha in v vojaškem oziru popolnoma brezpomembna. Tako je torej po večini končana že tudi četrta bitka ob Soči. Okrog 70 tisoč Italijanov je v tej bitki žrtvovalo ob soški bojni črti svoje življenje, oziroma svoje zdravje in svojo prostost. In uspeh? Armada izdajalskega Laha tudi v tej bitki ni prišla ne za korak naprej, dasiravno je Kačorna dosedaj žrtvoval ob Soči svoje najboljše, prvovrstne čete. Te čete so z neznatnimi odmori napadale od 11. novembra do 16. decembra. Naloga je za napadalca naravnost neprimerno težka. Naskok proti soški fronti je početje, ki samoobsebi meji na blaznost. V prvih treh ofenzivah je Lah žrtvoval pol milijona vojakov in v četrthi zopet 70.000 mož. Če se k tem izgubam prištejemo izgube na ostali bojni črti, se niti ni čuditi, da je sovražnik opustil brezuspešno ofenzivo.

Vprašamo se: Kdo je, ki tukaj brani našo domovino pred vpadom verolomnega zaveznika? Med drugimi so v prvi vrsti naši slovenski in hrvaški vojaki. Z njimi ramo ob ramo se bore vojaki drugih avstrijskih narodov. Slava, nesmrtna slava avstrijski hrabrosti ob Soči! Slava vzornemu poveljniku Boeroeviču!

Velikanske italijanske izgube

List „Az Est“ poroča z bojišča ob Soči:

Italijanski vrhovni poveljnik Kačorna se pri vojevanju ravna po načrtu francoskega poveljnika Joffreja: Najprej hudo obstreljevanje sovražnih postojank z artilerijo, potem pa ogromni napadi infanterije. Zadnjih napadov na italijanski strani se je udeleževalo 400.000 pušk. Artilerija se je podvojila; sovražnik je postavil na našo 80 km dolgo fronto tudi ladijske topove in topove najtežjega kova. Šesti dan so se Italijani že precej privadili in so pričeli s najstrašnejšo iznajdbo svetovne vojske — z bobnenim ognjem. Italijani so na dan sprožili na naše postojanke 45.000 do 60.000 streliv. Za nas je bila olajšava, ko so sovražni topovi končno utihnili in so se sovražne divizije navalile proti nam. Dva tedna se je zaporedoma ob jutranjem svitu ponavljal naskok za naskokom in sicer skoro brez prenehanja. Uporabljali so se vsi mogoči načini boja. Zdi se skoro nemogoče, a je vendar gotovo dejstvo, da so Italijani prestali najtežje izgube, kakor hitro so udrli v naše strelske järke. Naše sosednje postojanke so se takoj s travertami zavarovale in naša artilerija je z naglim ognjem sovražne čete v naših strelskih jarkih ločila od rezerv tako, da jim niti streliva niti živeža niso mogli dovažati. Sovražnik je bil v naših postojankah ujet, kakor v ječi. Na ta način je bilo uničenih 90 % italijanskih bataljonov, ostalih 10 % je prišlo v naše ujetništvo. Italijanske izgube so naravnost strašne!

Obstreljevanje Gorice.

Dopisnik nizozemskega lista „Courant“ opisuje obstreljevanje Gorice sledeče:

Obstreljevanje Gorice se nadaljuje. Pretečeni petek, dne 17. decembra, je obstreljevala italijanska artilerija mesto skozi celih šest ur. Vojaško bolnišnico je zadelo 14 bomb. Za časa tega obstreljevanja je bilo na ulicah usmrčenih ali težko ranjenih 7 oseb. Pretečeno soboto je vladal razmeroma mir. Število mestnega prebivalstva, ki je prej znašalo 35.000 duš, je padlo na 12.000, ponajveč so to mali trgovci in obrtniki, ki stanujejo v kletih.

Sovražni zrakoplovi so metali opetovano bombe na mesto. Sloveča stolna cerkev je nepoškodovana, toda istotako sloveči in krasni cerkveni strešni nastavki iz mramorja je odbit in razbit. Približno sto hiš je popolnoma razbitih, med temi nadškofova palača. Čeprav so zadele italijanske granate že skoro vsa javna poslopja, so vstrajale kljub temu oblasti v svojih uradih.

Lahu manjka ljudi.

Vsled ogromnih žrtev ob soški bojni črti je začelo Italijanu močno primanjkovati ljudi. Radi tega vabi sedaj italijanska vlada Italijane, ki so v Ameriki, nazaj na domovino. Več vojnih ujetnikov je pripovedovalo, da jih prepeljavajo na velikih angleških prevoznih brodovih, spremljajo jih angleške bojne ladje. Ko iztrgajo v Genovi, jih izvežbajo hitro in od-

pošljejo na fronto. Vračanje Italijanov iz Amerike se marljivo nadaljuje. Vsak mesec po trikrat priplujejo ladje z „Amerikanci“ v Italijo. Italijanski poslanik v Vašingtonu izplača pri odhodu vsakemu jednomesečni predjem na plačo.

Avstrijci imamo težavnejšo bojno črto kot Nemci.

Švedski pisatelj Lago Lengwist se je vrnil v Stockholm iz avstro-ogrškega poročevalnega stana. Pravi: Ako se govori o zaslugah in uspehih Nemcev, se pozablja pogostoma, kako velik delež teh uspehov pripada Avstrijcem. Oni imajo večjo in veliko težavnejšo fronto, kakor Nemci. Ali čudovito je, kako je avstro-ogrška monarhija v trenutkih nesreče — nerazrušljiva, železnotrдна jednota.

Tujec hvali Avstrijo.

Poveljnik švedske težke artilerije, polkovnik N. Bergmann, ki se je vrnil z avstrijske bojne črte proti Italiji, poroča: Kdor vidi fronto, dobi vtisk, da Italijani svojo strelivo upravljajo brez vsakega uspeha. Avstrijska artilerija pa zasleduje svoje določene cilje; največja moč Avstrijcev pa je ozemlje samo, grebeni vrhov in doline, ki jih obkoljuje avstrijska artilerija in v obkoljevanju so Avstrijci mojstri. Ako se dostavimo, da so avstrijski vojaki dobro izvežbani in stvari udani, potem moremo mirno trditi, da si Italijani kljub svoji veliki premoči ne bodo mogli napraviti poti skozi to fronto.

470 Italijanov zmrznilo.

Italijanski ujetniki pripovedujejo, da Italijane grozno zebe. Mnogo vojakov, posebej od polkov iz južne Italije, je zmrznilo. Od dne 18. novembra do dne 18. decembra je pri nekem neapolskem polku zmrznilo — 470 vojakov.

Cesarska slavnost v strelskem jarku.

I.

Vojak od Sv. Tomaža pri Ormožu piše svojim domačim:

Med gromenjem laških topov smo letos obhajali cesarjevo 67letnico. Slovenske fante nas je navdajala misel: Glej, presvitli vladar, na tvoja stara leta te je zapustilo vse; izdal te je hinavski trozveznik, zapustile te sosedne države, hoteč te uničiti in pokončiti, pa vendar tvoje zvesto ljudstvo te ni zapustilo. Slovenske matere so ti darovale sinove, ki so trdni kakor morska skala sredi viharja, ki se borijo kakor levi.

Mogočni cesar: Najlepše in najdražje, kar še imamo, darujemo tebi, to je naše mlado življenje! Junaška naša kri naj teče za tebe, da tvojo sivo glavo okinčamo z vencem zmage nad tolikimi in močnejšimi sovražniki!

Pogumno torej naprej z orožjem v roki nad hinavskega polentarja, da bo v poznejših letih še dobro pomnil:

Skala poka, dob-se lomi,
svet in vse se spremeni;
le Slovenec zvest ostane
Bogu, cesarju in Avstriji!

Tako smo torej obhajali 67letnico našega cesarja v strelnih jamah. Naša slovesnost je sestala iz pokanja topov in bliskanja sabelj. Pri srčno pozdrave, vaš Pavel.

II.

V spominu nam ostane predvečer 67letnice vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.

Večer je bil precej miren; le deževalo je malo. Cela fronta se pripravlja z nekako tihoto, da proslavi svojega vladarja. V prvi temi se zasliši godba, — naši polkovni godci so zaigrali cesarsko pesem, in sicer v bojni črti, oddaljeni komaj par sto korakov od polentarjev. Ko ti ponehajo, zablistajo po celi črti svetilne puške in zdaj se je slišalo kakor z enim samim glasom: Bog živi našega presvitlega vladarja in našo ljubo Avstrijo! Vmes oddajo Italijani nekaj salva, na kar pa odgovarjajo naši fantje z juckanjem in hura-klici. S tem smo pač spomnili izdajalskega polentarja na njegovo tridnevno napadanje, ko si je pred našimi postojankami razbijal butico in nam za zapuščino izročil svoje široke klobuke. A mi smo mu z ročnimi granatami in ostrim jeklom pomagali na oni svet. Slovenski primorski hribi pa ostanejo v naših rokah. Ne premaga jih notena sila. Posebno pa ti opekarji ne.

Srčne pozdrave! Anton Pauša iz ormoškega kraja in Anton Sove iz Hrastnika pri Celju.